prof. Mgr. art. Mária Tomanová, ArtD., Katedra vokálnej interpretácie, Fakulta múzických umení, Akadémia umení v Banskej Bystrici, Kollárova 22, 974 01 Banská Bystrica

POSUDOK na habilitačnú prácu a písomnú reflexiu umeleckého výkonu

Mgr. art. Jolana Bubnič Fogašová, ArtD. patrí k výrazným osobnostiam slovenského vokálneho umenia. Jej umelecká činnosť obsahuje mnohopočetné účinkovanie na domácej scéne ako dlhoročnej sólistky Opery Slovenského národného divadla v Bratislave. Prezentovala sa však aj na ďalších operných domácich scénach a tiež ako koncertná umelkyňa. Značný podiel v jej umeleckom pôsobení zastávajú prezentácie na významných zahraničných operných scénach a koncertných pódiách.

Dlhoročné skúsenosti a vysoké kvality interpretky v hudobno-dramatickom umení sa odzrkadlili aj v predloženej habilitačnej práci – Eugen Suchoň: Svätopluk (stvárnenie postavy Ľutomíry – audiovizuálna nahrávka). Uvedenú postavu naštudovala a uviedla Mgr. art. Jolana Bubnič Fogašová, ArtD. v roku 2023 na pôde Opery SND pod dirigentskou taktovkou a v hudobnom naštudovaní Martina Leginusa a v réžii Romana Poláka.

Postava Ľutomíry dáva možnosť interpretke naplno preukázať vokálno-technickú zručnosť, ale aj hereckú schopnosť. Mgr. art. Jolana Bubnič Fogašová, ArtD. s hlbokým ponorom a prepracovaním vokálno-technickým aj vokálno-výrazovým prenikla túto náročnú rolu vo všetkých výstupoch s mimoriadnym vokálno-technickým zázemím. Svojou technickou obratnosťou s istotou a nadhľadom preklenula všetky plochy partu vrátane exponovaných gradačných vrcholov. Pôsobivo a pohotovo vystavala dané momenty a scény zodpovedajúce danej situácii s prenikavým vokálnym farebným tieňovaním, zreteľnou výrazovou artikuláciou a deklamáciou a širokým dynamickým spektrom. Rovnako tak rozohrala part v hereckom uchopení do najhlbších vrstiev, kde dôsledne využila rôznorodé presvedčivé výrazové prostriedky na dosiahnutie svojho cieľa. Charakter a výrazové polohy postavy kreovala s pozoruhodnou detailnosťou a nuansovaním ako vo vokálnom predvedení, tak aj v dramatickom naplnení so zapojením dôsledného výrazu očí, výraznej mimiky, gestikulácie a javiskového pohybu, čím dosiahla expresívne vyjadrenie rozmanitých emócií. Účinnými výrazovými prostriedkami udierala na struny, ktorými sugestívne vyjadrila obsah hudobný aj dramatický. Výborne rozvibrovala vzťahy s jednotlivými postavami, ktoré „rafinovaným" spôsobom vtiahla do svojej hry.

Mgr. art. Jolana Bubnič Fogašová, ArtD. sa doslova zžila so stvárnením postavy Ľutomíry v celej jej psychologickej šírke na vysokej interpretačnej úrovni. Vyšperkovala ju nevšedným majstrovstvom a cenným osobnostným vkladom.

Fundovaným dokladom habilitačnej práce Mgr. art. Jolany Bubnič Fogašovej, ArtD. je Písomná reflexia na vokálne, herecké, inscenačné stvárnenie postavy Ľutomíry z opery Svätopluk od Eugena Suchoňa, v inscenácii SND 2023 (audiovizuálna nahrávka, stream predstavenia SND 2024).

Písomná reflexia má niekoľko častí, ktoré logicky súvisia so spracovanou tematikou. Autorka predstavuje inscenačný tím a predstaviteľov jednotlivých úloh danej inscenácie uvedenej 1.9. a 3.9. 2023. Uvádza tiež predstaviteľky Ľutomíry v minulých inscenáciách v SND. Jasne charakterizuje uvedenú postavu. Erudovane poukazuje na nevyhnutné vokálno-technické a herecké požiadavky na plnohodnotné stvárnenie tejto náročnej postavy z hľadiska jej vokálneho a hereckého nasýtenia. Približuje režijnú koncepciu Romana Poláka, v ktorej bola účastná a komparuje ju s predošlými inscenáciami. Za mimoriadne prínosnú a vynikajúco spracovanú považujem osobnú výpoveď Mgr. art. Jolany Bubnič Fogašovej k interpretácii postavy Ľutomíry. Autorka veľmi podrobne ozrejmuje part po hudobnej a dramatickej stránke. S mimoriadnou dávkou vloženia sa do postavy prezentuje svoj prístup a svoju nevšednú tvárnosť vokálnu a hereckú pri jej presvedčivom stvárnení.

Habilitačná práca a reflexia umeleckého výkonu v plnom rozsahu zodpovedá požadovaným kritériám. Prezentácia Ľutomíry v opere Svätopluk Eugena Suchoňa v podaní Mgr. art. Jolany Fogašovej, ArtD. je skvostným umeleckým zážitkom a môže sa zapísať zlatými písmenami do fondu slovenského hudobno-dramatického umenia. Mimoriadna zaujatosť a odbornosť vyžaruje taktiež z písomnej reflexie umeleckého výkonu.

Habilitačnú prácu odporúčam na obhajobu a na základe jej úspešného priebehu navrhujem Umeleckej a vedeckej rade HTF VŠMU udeliť Mgr. art. Jolane Bubnič Fogašovej, ArtD. titul „docent“ v odbore 2.2.3 Hudobné umenie.

V Banskej Bystrici 8. 4. 2026

prof. Mgr. art. Mária Tomanová, ArtD.